...én-kátrányt
...bb minőségben
...y és deszkatetők
...behuzására,
...azok tartóssága kétszerte
...ábbá czulápok, melyek a
...ak, keritések s gazdasági
... testésére, hordókban
...200 kiló sulytartalommal;
... gyártmányu COAKSOT
...ácsok és lakatosok részére,
...yos ár mellett
...szeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Kiadó.
...rgalmu bolt és mé-
...helyiség, lakosztály-
...tt minden órán ki-
...rvas-piacz — nap-
...r 2871. sz. a.
...kezhetni piacz-utcza
... a. házban a tulaj-

...ORK
...SÁG.
...nősségen alapul.
...rugtak. Felosztható nyere-
...az aktivák 5%-át, és a
...fizetett:
... 272,573,634 frankot.
... 278,066,240 „
...illió frankra emelkednek.
...ban, Afrikában, Amerikában
...apul és mutatja nincsenek
...árólagos tulajdona marad.
...ágon:
...bank.
...ság igazgatósága,
...-utcza 20.
...Manó urnál.

Utólsó
felhivás.
...kezében szükségesnek lát-
...i áron alól eladjuk, hogy az
...ar monarchia minden he-
...elegáns, kitünő és másod
...ingaórát.
...gyanaz a legfinomabb bron-
...irozott fémből készült, üveg-
...ől álló óralappal, mely éjjel
...gától holdfenyszerüleg vilá-
...it, s el van látva csengető fel-
...ötő lárma-készülékkel, mely
minden időre igazitható és
ára csak
3 ft 50 kr.
...sséget nyujt a mi széles ki-
...jót, szolidot és praktikust
...küldi.
...agy az ár előleges bekül-
...megtenni a megrendelést és
...helyet, utólsó postát és
...ITELI RAKTÁRA
...us«)
...utcza 6.

Csak a horgony-jellel ellátott valódi!
A köszvényben és csúzban szenvedőknek a valódi
Pain-Expeller
„horgonnyal", mint leghatásosabb háziszer ajánlható.
Kapható a legtöbb gyógyszertárban!

1888. XX. évfolyam. 112. szám. Hétfő, junius 11.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre . . . . 10 frt—kr.
Fél évre . . . . 5 „ — „
Negyed évre . . . 2 „ 50 „

Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utcza, 1564. szám, Dusóczky ház, — a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben: TELEGDI K. LAJOS és ifj. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s a postahivatalok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.
Megjelen naponkint, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször hirdetések alku szerint a legolcsóbb árért vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reclamot magában foglaló ujdonság sora 50 krajcár

„Nyilttér"-ben megjelenő közlemény minden petit sora 30 kr Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHERMAN H. közv. irodájában is. Név nélkül vagy bérmentetlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Ultima ratio.

Hagytuk hangzani a hü mameluk-füleknek az aradi képviselő amaz impozáns szavait, hogy az ellenzék oly gyenge a mai kormánynyal szemben, hogy tehetetlen.

Vegyük elő, ugy csendes órákon magunkba szállva, azt az ellenzéket, mely megdöbbentően áll ott, melyet letagadni nem lehet, mely nem hallja a szofistaokoskodásokat, mely néma, megdöbbentően és ijesztően néma: a s z á m o k a t.

Kiadják az ország negyedévi számadásait, az emberek látják s félreteszik. Számadás, mint a többi, mint minden negyedévi. A parlamenti többségnek igy is, ugy is jó; »helyes« és »igen«, aztán rendben van minden. Az ellenzék pedig — Falk mondta: — tehetetlen.

Megfujják aztán a — még hozzá nagyrészt az ország pénzén tartogatott — kormánypárti közlönyök a riadót, hogy hazudják tele a világot a felülről szétdobált jelszavakkal, szofizmákkal, álokoskodásokkal, — most még harczi riadalommal is elvonhatják a figyelmünket, mint a gyermekekét, a kiknek csattognak, csörögnek, lármáznak, ha azt akarják, hogy ne nézzen valahova — és nem látunk. Pedig a számok ott állanak kérlelhetlenül. A kormánypárt ránk fogja, hogy mi hazudunk s mi azt állitjuk, hogy hazugság az ő okoskodásuk. — Hazudni, a számok nem hazudnak!

Ákom-bákom, rovatolt számhalmaz az egész. Elcsépelték már felette a port, hanem, hogy az a por egy kissé elszállt, nem lesz talán érdektelen most, csendesebb hangulattal, megunva a sok handabandát, a politikai pihenés és uj erők gyüjtésére szánt szünetre kiolvasni belőle valamit — bucsuztatóul.

Magyarország az idén az első negyedévben 8.5 millióval kevesebbet vett be, mint a mult év ugyanezen szakában s majd 2 millióval többet adott ki.

Igy magában ezek csak számok, de lássuk: mit jelentenek.

Az egyenes adók az összes bevételi ágak csökkenése daczára 1.2 millióval emelkedtek. A fogyasztási adójövedelem 1.1 millióval apadt.

Tehát az utolsó államháztartási számadás, melylyel a parlament pihenőre vonul, azt mutatja: hogy az egyenes adók bevételi mennyisége az előző év ugyanazon szakához képest emelkedést ugy tüntet fel, mintha prosperálnánk.

Pedig, hogy ez csakugyan nem ugy van, azt már látjuk a közvetlen utána következő fogyasztási adók összegénél, mely meghamisithatlanul bizonyitja az ország valódi közgazdasági állapotát; a fogyasztási adójövedelem, daczára, hogy folyvást ujabb és ujabbb s nagyobb és nagyobb fogyasztási adókat alkalmaznak s daczára, hogy természetszerüleg minden csak türhető állapotban lévő országban is ez adónemek önként, maguktól is emelkedni szoktak: nálunk csökkenő irányt mutatnak.

Azt bizonyitják tehát ezek a számok, hogy az emberek ma mindenesetre kevesebb husnemüt esznek, kevesebb bort, kevesebb sört isznak, kevesebb kávét és czukrot fogyasztanak, vagyis egyszóval rosszabbul táplálkoznak, mint a megelőző év ugyanezen szakában.

Van e, a ki nem birja belátni, hogy mit jelent az, mikor M a g y a r o r s z á g o n a z e m b e r e k k e z d i k m e g v o n n i m a g u k t ó l a z é l e l m i s z e r e k e t i s?

E z m á r a z u l t i m a r a t i o!

Nyugalmas pihenést jó urak, a parlamenti szesszió után! Mi, ellenzék, önök mondták: tehetetlenek voltunk!

— **Belföldi hirek.** A k o r m á n y p á r t b a n — bár illetékes körökben titkolni akarják — elégületlenség van Az ifjabb elemek lázongnak a régi klikkek ellen, a kik a ház bizottságainak megalakulásánál mellőzték az ujabb erőket. — A b o l o g n a i e g y e t e m négyszázéves jubileumi ünnepére a budapesti egyetem disze3 albumot küldött, melyet egy több tagu küldöttség fog átadni a jubiláló egyetemnek. Érdekes, hogy a bolognai egyetemnek a XIV-ik század elején magyar rektora is volt, Miklós nyitrai archidiakonus személyében. — A d e l e g á c z i ó k. Az osztrák delegáczió szombaton d. u. 1 órakor alakult meg. Elnökké 45 szavazattal 1 ellenében Dr. Smolka választatott, ki elnöki megnyitójában Frigyes német császárnak gyógyulást kivánt, a mit a baloldal lelkesen megéljenzett. Alelnökké Hauszvirth választatott, — jegyzőkké lettek: Dostál, Fürstenberg őrgróf, báró Walterskirchen és báró Gudenus Megválasztattak a bizottságok is. — A m a g y a r d e l e g á c z i ó szombaton este 5 órakor tertotta alakuló ülését. Elnökké grf. Tisza Lajos, alelnökké Haynald Lajos, — jegyzőkké b. Rudnyánszky József, Rakovszky István és Hegedüs Sándor, háznagygyá pedig br. Wodianer Albert választattak meg. A bizottságok szintén megalakultak. — A k ö z ö s k ö l t s é g v e t é s — mely a delegácziók elébe terjesztetett — mindent összevéve 139 millió és 157,324 frtot irányoz elő nyers szükséglet gyanánt, — a szükséglet tehát 1886-hoz képest 18 millióval emelkedett, — a jelen évinél is nagyobb öt millióval. Magyarország összesen mintegy 47 millió frttal fog járulni a közös költségekhez! — A k i r á l y szombaton d u. Budapestre érkezett — A f ő r e n d i h á z holnap, azaz jun. 12-én, ülést fog tartani. — A t r ó n ö r ö k ö s p á r szombaton este utazott el Zágrábba, hol nagy ünnepélyességekkel fogadják.

Puttkamer lemondott! Berlin, junius 9. Tegnap óta Puttkamer nem miniszter többé. Frigyes császár rendjellel tüntette ki s elfogadta lemondását. A válság ezen megoldása Németországban csaknem osztatlan helyesléssel találkozik. Különösen Bismarck herczeg tapintatos magaviselete érdemel elismerést. A kanczellár bizonyára ismét megmenthette volna egykori kedvenczét, Puttkamert, a ki még a legelőkelőbb körökben sem helyeselt erőszakosságai s főleg a legutóbbi hónapokban ismételve elkövetett baklövései daczára tiz éven át egész tegnapig tartani tudta magát a belügyminiszterium élén. Hogy ezt tehette, leginkább Bismarck herczeg protekcziójának köszönheti Ezuttal azonban a herczeg nem azonositotta többé magát vele, hanem sorsának engedte öt át. Igy azután bukása kikerülhetetlenné vált. Utóda kétségkivül ismét konzervativ szellemü ember lesz s a válság megoldása alig fog lényegesebb visszahatást gyakorolni a Poroszországban eddig érvényesült kormánypolitikára Nem ilyen nézeten van a Richter-féle Freisinnige Ztg, mely Puttkamer bukásában az egész rendszer összeomlását ünnepli „A legszélesebb körök — irja — hálásak lesznek a császárnak azért, hogy Puttkamer mert ily rövid uton eltávolitotta. Puttkamer eltávolitása többet nyom, világosabban szól a hatóságokhoz, mint a legjobban szerkesztett rendelet a választások szabadságáról. P u t t k a m e r b u k á s a s z a k i t á s t j e l e n t a m a r e n d s z e r r e l, melynek az ál alkotmányossághoz s oly miniszteri diktaturához kell vezetnie, a mely egyaránt a korona és a nép fölébe helyezkedik Puttkamer elbocsátása igazi alkotmányos elhatározása a koronának, mert minden alkotmányosságnak a választások szabadsága az előfeltétele A nép választási szabadságában a császár egyszersmind a saját koronajogait is megvédte. Puttkamer lemondása érthetően szól összes hiveihez a miniszteriumban és azon kivül. Csakhogy a felülről lefelé menő rendszerváltozás nem lenne állandó. A császár megtette kötelességét; most a nép dolga a legközelebbi választásokban kötelességét teljesiteni. Éljen a császár! Isten óvja egészségét! Akkor azután még sok más is jobbra fordul Porosz- és Németországban."

B e r l i n jun. 9. A Kreuzzeitung határozottan kijelenti, hogy a l e g u t ó b b i c s á s z á r i k é z i r a t e g é s z n y i l t a n k i f e j e z t e a l e g m a g a s a b b e l é g e d e t l e n s é g e t P u t t k a m e r i r á n t bizonyos korábbi esetek miatt, melyek a választások körül játszódtak le A vidékről érkező jelentések kiemelik, hogy Puttkamer visszalépése mindenütt óriási feltünést keltett.

— **A katonai szolgálat meghosszabbitása.** Az osztrák honvédelmi miniszter szabályrendeletet adott ki amaz uj törvény végrehajtási módozataira, a mely szerint a tartalékosokat kivételesen is be lehet hivni tettleges szolgálatra E szerint az ujabb teher alól fölmentvék: a tartalékos tiszthelyettesek, papjelöltek s papok, tanitójelöltek s néptanitók, csendőrök s öröklött földbirtok póttartalékos tulajdonosai. Az egyéves önkénteseket pedig csupán a rendes szolgálati évöket közvetlen követő esztendőben lehet behivni. A kit kivételes szolgálatra berendeltek, esetleg fölmentik a fegyvergyakorlat alól. 28 napi kivételes szolgálat egy fegyvergyakorlatot számit, 42 napi kettőt; s a ki két hónapig szolgált, föl van mentve mindhárom fegyvergyakorlat alól

— **Külföldi hirek.** F r i g y e s c s á s z á r rendeletet bocsátott ki, melylyel a Vilmos császárért viselendő gyászt a királyi család tagjaira, valamint a személyes szolgálatot tevő hölgyekre és urakra és minden meghivott személyiségre nézve augusztus 6-ig meghosszabbitja. — A h a l á l b ü n t e t é s e l l e n. Az uj olasz büntető-törvénykönyv tárgyalása alkalmával az olasz kamara elfogadta Mancini határozati javaslatát a halálbüntetés eltörlése iránt. — A l e x a n d r i á b ó l jelentik, hogy Nubar pasa visszalépésének hire megerősitést nyer — F r a n c z i a o r s z á g és Németország között a franczia-német határon fenálló utlevél-szabályzat enyhitése czéljából megindultak a tárgyalások. — J u n i u s 14-ike P á r i s b a n A nemzeti ünnepet nagy fénynyel fogják az idén megünnepelni a franczia fővárosban. Az Eiffel-torony tetején — mely már 300 láb magas — tüzijátékot rendeznek. — A u m a l e h e r c z e g számára — kit Francziaországból számüztek — tisztelői diszkardot készittettek, melyet a napokban nyujtottak át neki. A kard markolatára e szavak vannak vésve: „Gallia memor." — P u t k a m e r u t ó d a még nincs megállapitva. Egyelőre Herrfurth másod-államtitkár vezeti ideiglenesen a belügyminisztérium ügyeit.

Nesze semmi, fogd meg jól!

(A közös hadügyminiszter válaszai)

A magyar delegáczió mult évi tárgyalásai alkalmával a közös hadügyminiszteriumot illetőleg több határozatot hozott. A hadügyminiszternek e határozatokra adott válaszai kinyomatva terjesztetnek a delegáczió elé. E

A „DEBRECZEN" TÁRCZÁJA.

Az uj golyószóró-puska.

A fegyver-tehnika a tökéletesség oly fokát érte el, hogy további haladás szinte kizártnak tetszik. Az elmés szerkezetü ismétlőpuskával perczenkint negyvenszer lőhetünk; tábori és nagy kaliberü ágyuink ellenállhatatlan erővel, majdnem mértföldnyi távolságra szórják golyóikat, oly biztossággal, mely laikus ember előtt jóformán megfoghatatlan; a tüzérségi lövegeknek a legerősebb vaspánczél sem tud ellentállani. A legkolosszálisabb pánczélos hajót tönkreteszi a láthatatlan torpedó, ha ennek sikerül közel férkőzni. — A régi robbanószer, a kedélyes fekete puskapor, már régóta tul van haladva; lőgyapot, nitroglicerin, pikrinsav és ezekhez hasonló pokoli szerek a robbantó erőt megtizszerezték, megszázszorozták. — A legujabb fegyverek és municziójuk előteremtése annyi tudást, a gépek és szerszámok oly hajszálnyi pontosságot követelnek, hogy többet a kronometer sem. A modern puskapor-gyárosnak kémikusnak kell lenni, a minek nem kellett lenni a 30 éves háboruban, sőt husz év előtt sem, hasonlóképen a gyalogsági és tüzérségi municzió előteremtésének igen sok alapos tanulás a föltétele. Mindez még nem elég. Egy lövéshez eddig kis fegyvernél okvetlenül szükséges volt egy ember-erő igénybevétele, ágyuknál több ember kellett. Ez természetesen időbe kerül és hosszu viaskodásban az ember-erőt kimeriti. A töltés égése alatt kifejlődő robbanó gázzal hatalmas erő szabadul föl, mely évszázadok óta csak abban nyilvánult, hogy a puskát visszalökte, a mi igen kényelmetlen dolog

Ezentul másképp leszen. Az amerikai M a x i m a töltés visszafelé taszitó erejével automaticze végezte el mindazokat a munkákat, melyeket eddig a kéznek kellett elvégezni emeltyük és fogantyuk közvetitésével.

Puskájával a tüzelés kétféle módon történhetik, tetszés szerint vagy egyenkint lehet tüzelni vagy a tüzelés automaticze folytatható. Az automatikus gyorstüzelésnél az első lövést kezünkkel inditjuk meg, a tüzelés folytatásához szükséges erő ezzel meg van inditva. A golyószóró puska önállón, automaticze tovább dolgozik es rendkivüli gyorsasággal annyi golyót szór, a mennyit csak győznek szállitani. Perczenkint 600 lövést lehet tenni s ebben ma már alig kételkedhetünk.

Tüzelésnél az egyik embert a töltések betevése foglalkoztatja, a második embert a megürült töltéstáska megtöltése, a harmadik embert a czélzás. Ebből kitetszik, hogy a tüzelés szakadatlanul folyhat. A cső lehütéséhez, — mert a gyors tüzelés mellett teljesen áttüzesednék, külön gép van, mely automaticze annyi vizet teremt elő, hogy a cső csak valamivel melegebb, mint a viz temperaturája. A viz-elhasználás igen csekély, ezer lövésre fél liter viz esik.

Ez a találmány minden más, még a több csövü mitrailleuse-t is leveri. A tüzelés szabályozása, az irány és távolság változtatása a pillanat müve. Hivatalos próbánál egy percz alatt több száz lépésről a czéltáblában kilőtték a feltaláló nevét; mig ugyanis a golyószóró automaticze folytatta a tüzelést, azalatt a golyókat akként irányozták, hogy M a x i m, a feltaláló neve, volt olvasható a czéltáblán.

Az uj puska félelmes eszközül szolgálhat torpedók ellen, továbbá ostromnál és azt hiszik, hogy felülmulhatatlan. A hadügyminisztérium számos ily puskát rendelt meg. — Németországban a Krupp-czég szerezte meg a kizárólagos szabadalmat husz évre ily puskák gyártására.

Az eszme: a taszitó erőnek ilyetén felhasználása, nem egészen uj, de Maxim valósitotta meg egy igen sikerült szerkezet által. Nemrég Angliában tettek próbát három fontos Maxim-ágyuval és mivel bevált, a kormány egy tizenkét fontos ágyut rendelt meg Maximnál.

A versirás következményei.

— Tragédia az önkéntes életből. —

(„Sz. H.") Az önkéntes a kaszárnya előtt áll és ábrándosan tekintget a járókelő hölgyek kalapja alá A hadnagy kilép az őrszobából.

Hadnagy: Önkéntes Berczi!

Önkéntes: Hier!

Hadnagy (nyájasan): Lépjen közelebb, kedves barátom, csevegni akarok önnel

Önkéntes (félre)! Hát ebbe mi ütött? Még meg is ijeszt a nyájasságával (Hangosan): Parancsára, hadnagy ur!

Hadnagy (még nyájasabban): Lássa, kedves barátom, ön müvelt ifju s én szeretem a müveltséget. Nemde, ön néhány iskolát is végezett?

Önkéntes: Néhányat? A héten lettem dr. juris-szá.

Hadnagy (bámulva): Ugy? Ezt nem is tudtam.

Önkéntes: Ha hadnagy ur kételkedik, itt van a zsebemben a diploma. Éppen ma kaptam és . . .

Hadnagy, elhiszem. kedves barátom, elhiszem. Ön tehát dr. juris? . . . Ez baj!

Önkéntes: Nem értem hadnagy urat.

Hadnagy: De talán mégsem olyan nagy baj. Mondják, hogy az ügyvédek közt is akad költői hajlamu ember.

Önkéntes (mosolyogva): Nincs kizárva a lehetősége.

Hadnagy (fölfortyan): Hogyan, ön mosolyogni mer, mikor „Habtacht"-ban áll? Ezer ördög! . . . (Lecsillapodva): Bocsánat kedves barátom, tévedtem . . . Olyan szórakozott vagyok . . . A szerelem . . .

Önkéntes: Hadnagy ur szerelmes?

Hadnagy: De mennyire! Félhavi gázsimat adnám oda egy csókjáért!

Önkéntes (félre): Ez ugyan még nem nagy áldozatkészség (Hangosan): S ki az a kegyetlen, a ki egy derék hadnagy szerelmének ellent mer állni?

Hadnagy (ábrándosan): A kis trafikos leány itt szemközt

Önkéntes (bámulva): A szép Emma?

Hadnagy (gyanakodva): Ön ismeri?

Önkéntes: Dehogy! . . . Azaz . . . ugy látásból . . . Ott veszem a szivarjaimat.

Hadnagy (élesen): Kedves barátom, nagyon lekötelezne, ha ezentul másutt vásárolná a szivarjait.

Önkéntes: Amint hadnagy ur parancsolja.

Hadnagy: Nem mintha félnék a konkurrencziától. Egy hadnagy és egy önkéntes, ön beláthatja, hogy ez nevetséges . . . De igy mégis biztosabb.

Önkéntes (félre): Elhiszem!

válaszokból érdekesebbek azok, melyek a magyar nyelvnek a katonai tanintézetekben tanitására, a hadsereg felszerelésében a magyar kisiparnak nagyobb mérvü részeltetésére és a felszerelés deczentralizációjára vonatkoznak.

A magyar nyelv oktatása tárgyában a magyar delegácziö 1887. nov. 18-án a következő határozatot hozta:

„A közös hadügyminiszter által a magyar nyelv oktatásának és a magyarajku növendékek fölvételi vizsgáinak eredményéről előterjesztett kimutatások tudomásul vétetnek; — elvárja azonban az országos bizottság, hogy a katonai intézetekben a magyar nyelv elsajátitására kellő és az eddiginél czélszerübb mód nyujtassék s reméli, hogy a tankönyveknek a történelmi tényekkel és a fennálló közjogi viszonyokkal való összhangba hozatala czéljából már megkezdett revisiójára és helyesbitésére ezentul is gond fog fordittatni. Egyuttal felhivatik a közös hadügyminiszter, hogy a magyar nyelv oktatásának és a magyar nyelvü növendékek fölvételi vizsgáinak eredményéről jelentést és kimutatásokat a jövő évben is terjeszszen a bizottság elé.“

A hadügyminiszter válasza igy szól: „Hogy a növendékeknek a magyar nyelv elsajátitása megkönnyittessék, a katonai alreáltanodák I. és II. osztályaiban a hetenkénti tanórák száma egyről kettőre emeltetett. A tankönyveknek — a történelmi tényekkel és a fennálló közjogi viszonyokkal való összhangba hozatala czéljából — megkezdett átvizsgálása tovább folytattatott. Sonklár geografiai tankönyvének második része már megjelent; a történelmi tankönyv régibb füzeteinek átdolgozása folyamatban van. A monárchia közjogi viszonyait tárgyaló tankönyv, annak átvizsgálását késleltető körülmények következtében, még nem volt kiadható, de előreláthatólag az uj tanév kezdete előtt, meg fog jelenni az is. A magyar ajku jelöltek által az őszön leteendő felvételi vizsgák eredményéről a legközelebbi országos bizottságnak fog jelentést tétetni.“

A magyar ipar figyelembevétele és a hadsereg felszerelése tárgyában a magyar delegácziö 1887. november 18-ikán a következő határozatot hozta:

„Felhivatik a hadügyminiszter, hogy a hadsereg felszerelésére vonatkozólag fennálló szerződések keretén belül s még a szerződések tartama alatt is oda hasson a vállalkozóknál, hogy a kis ipar általában s különösen a magyarországi és erdélyrészi kisipar is, az eddiginél nagyobb mértékben foglalkoztassék. A mennyiben pedig egyes czikkek szerződésileg lekötve nincsenek, ezeknél már most is kellő figyelemmel legyen az ország iparára.

Felhivatik továbbá a közös hadügyminiszter, hogy a mult évben tett kijelentésének megfelelően, mely szerint kilátásba helyezte, hogy az egyes szállitandó czikkekre vonatkozó szerződések lejártához képest a felszerelés nagyobb mérvő deczentralizácziójára fog törekedni, be nem várva a szerződések lejártát, mára jövő évben az országos bizottság elé kimeritő jelentést tegyen azon alapelvekről, melyek szerint jövőben a szállitási eljárást rendszeresiteni kivánja.“

A hadügyminiszter válasza a következő: „A kisiparnak foglalkoztatásáról — a fennálló szerződések keretén belől — lehetőleg lett gondoskodva, mely eljárás jövőre is fog követtetni.

A szerződésileg le nem kötött czikkek szállitása elvszerüen a kis iparnak tartatik fenn, Az ilynemü szállitásokra évenkint közhirré tétetnek a felhivások és a szállitandó czikkek lekötésénél, a magyar korona országaiból pályázók mindig kellő figyelemben részesülnek.

Végre, a szállitások általános deczentralizácziójának kérdését illetőleg megjegyeztetik, hogy az ide vágó nagyobb előmunkálatokkal járó tanulmányok — a rendelkezésre állott idő rövidsége miatt — még be nem fejeztethettek, minek következtében azezen tárgyról kivánt előterjesztések bemutatását későbbi időre kell fentartanom.“

HELYI HIREK.

* **Az uj templom megnyitása.** Ritka és szép ünnepe volt tegnap a debr. ref. egyháznak, t. i tegnap nyitották meg ünnepélyesen a czegléd-utczai uj templomot, Debreczen legszebb épületeinek egyikét. Alig két éve annak, hogy a templom alap-kövét letették, s ime már elértük azt, hogy megzendült benne az ének és ige. — A közönség legnagyobb része tegnap látta először a templom belsejét és annak szépsége általános meglepetést okozott A gyönyörü ivekben hajló boltozatok, az élénk szinekre festett ablak-üvegek, az oszlopos karzatok, a csinos székek mindannyian igen jó benyomást tesznek. A szószék valódi remekmü, gót-stylü faragvány, födele góth-templomot és tornyot ábrázol Az orgona még hiányzik belőle, de az is valószinüleg nemsokára készen, lesz igy a templom felszerelése teljes leend.

Debreczennek 40,000 ref. vallásu lakosa van, s e lakosságnak 4 ref. templom áll rendelkezésére. „Kálvinista Róma“-nak szokták nevezni városunkat — és méltán Most már — miután templomainak száma megszaporodott — kezd is ilyen jelleget fölvenni. A protestantizmusnak erős vára e város, s ma, midőn azt látjuk, hogy a felekezeti kérdés kezd előtérbe tolulni s itt ott olyan jelenségek merülnek fel, melyek az elmult sötét századok hagyományaira emlékeztetnek, szükséges, hogy a lelki-ismereti szabadság érdekében a protestantizmus felemelje hatalmas szavát! Nem gazdagsággal, nem külső, czifra fénynyel küzd a protestantizmus, hanem a szellem fegyvereivel, s erejét éppen szegénységéből meriti!

A protestantizmus erősbödését jelenti a tegnapi nap is. Az a templom, mely a czegléd-utcza végén néhai Szombathy István és neje Veresmarthy Zsuzsánna hagyományából felépült s a hivek áldozat-készsége folytán fölszereltetett, ujabb erős vára lesz a protestantizmusnak s megnyitását azért kétszeres örömmel kell üdvözölnünk.

A megnyitás felemelő ünnepélyességgel folyt le Reggel 9 órára minden zugában megtelt a templom s a jegyek kiadása igen czélszerünek bizonyult, mert a tolongást elkerülni, a rendet fentartani máskülönben nem lehetett volna. Mintegy 2000-en lehettek jelen, társadalmunk minden osztályából Jelen voltak a ref. lelkészek és segéd lelkészek, tanárok, tanitók, tanulók, városi és megyei tisztviselők, más hivatalok képviselői, a presbyterek teljes számmal, vidékiek is számosan. Csupán a katonaság volt csekély számmal képviselve Az ünnepély egész tartama alatt a legpéldásabb rend uralkodott. Az első ének, mely felhangzott, a „Jövel szent lélek ur isten“ kezdetü 37-ik dicséret volt, melyet nagy buzgósággal énekelt a gyülekezet.

A megnyitó imát — az ur asztalánál — főt. Révész Bálint püspök ur tartotta. A gyülekezet meghatva hallgatta a testben elaggott, de lélekben még ma is ifju főpap magasztos imáját, mely azzal végződött, hogy tegye Isten nagygyá, szabaddá és virágzóvá e nemzetet! — A főiskolai énekkar szabatos éneke után nagynevü egyházi szónokunk: nt Könyves Tóth Mihály lelkész ur lépett a szószékre s ifjui hévvel adta elő legragyogóbb egyházi beszédeinek egyikét, mely Esdrás könyvének VI ik rész 15. és 16 ik versein alapult, melyek igy hangzanak: — „Elvégezteték pedig a ház — mel.“ — Az ősz szónok, ki könnyeit nem fojthatta el, felemlitette a templom-szentelés fontosságát, melyet azonban a mi egyházi szertartásaink szerint külső nagy fénynyel nem lehet megünnepelni, hanem megünnepelnem lehet megünnepelni, hanem megünnepeljük azzal. hogy mindazon cselekmények, melyek a templomban szoktak történni, együtt, egymás után végrehajtatnak. Ugy is történt. A predikáczió után kijelentette, hogy mindaddig, mig az uj templomi papság szervezve nem lesz, csupán vasárnap d. e. tartatik az uj templomban istelések ázonban bármikor történhetnek benne. A XC ik zsoltár első versének eléneklése után nt. Kiss Albert lelkész ur mondta el a bünbánati imát, az agendát pedig nt. Némethy Lajos lelkész ur tartotta s ketten kiosztották az urvacsorát. Az urvacsorában a többi templomból jövő hiveket is részeltették, igy több ezer embernek osztatott ki az urvacsora, a mi sok időt vett igenybe. — Ezután nt. Könyves Tóth Kálmán lelkész ur 9 kisdedet keresztelt meg, felemlitvén, hogy ezekre nézve lesz legemlékezetesebb a templom megnyitásának napja. Az esketés, miután jelentkező pár nem akadt, elmaradt Végül ft. Révész Bálint püspök ur megáldotta a gyülekezetet, mely a 179-ik dicséret eléneklésével d. u. 1 órakor szétoszlott.

---

* **A vármegyéről.** Hajduvármegye közigazgatási bizottsága ma d. e. tartotta rendes havi ülését, Gf. Degenfeld József főispán elnöklete alatt H. Böszörményben Kovács Sándor ügyvéd megye bizottsági tagsága megsemmisittetvén, helyébe ifj. Kovács András választatott meg megye-bizottsági taggá.

* **Baleset.** Tegnap déli 12 óra tájban sulyos baleset történt piacz-utcza 2039 sz. a. Egy ajtó, rámástól együtt, a falnak volt támasztva, s a gyerekek ott játszadoztak körülte. Torma Antal nevü 6 éves, törvénytelen származásu kis gyerek az ajtót magára döntötte, s oly sulyos sérülést szenvedett, hogy azonnal meghalt.

* **A debr. h.-nánási vasut** igazgatósága ma ülést tartott Holnap irunk tárgyairól.

* **Kamarai választások.** A debreczeni ipar és kereskedelmi kamara ujra alakulása tárgyában Hajduvármegye központi bizottsága szombaton délelőtt ülést tartott s Hajduvármegyére nézvé megtette az előzetes intézkedéseket E végből a vármegyét 12 alkerületre osztotta fel s mindegyik részére egy-egy bizottságot küldött ki. Ezen bizottságok következők: H-Böszörményben: Czikó István r. kapitány elnök. Lányi Márton, Mezö Jenő kereskedők, Kovács Mihály kovács mester, Makláry Lajos kalapos, tagok, jegyző: Gal Bertalan. Nánáson: Kállay Imre elnök, Szanka Kálmán, Schlachta János kereskedők, Udvarhelyi József szijgyártó, Timari Miklós szürszabó tagok; Csohány József jegyző. Dorogon: Kovács István főbiró elnök; Küzmös Imre és Tóth Pál kereskedők: id. Farkas József kovács, Nagy János szijgyártó, tagok, Farkas Győző j. Szoboszlón: Szivos Géza eln. Körner Béla, Kis Pál kereskedők, Kovács Miklós kovács, Göbel József rézmüves; Czeglédy Antal jegyző Hadház Téglás on: (székhely Hadház) Szabó Zsigmond eln Diószegi Lajos, Horovitz Lajos kereskedők; ifj. Lőrincz Mihály ács, Hadházy Lajos lakatos, Oláh Gyula jegyző. Nádudvaron: Feher József eln. Karakas Zsigmond, Lippe Sámuel kereskedők: Madár Sámuel mészáros, Danka Bálint ács, Papp Sándor jegyző P.-Ladányon: Kálmán László eln. Vecsey Lajos, ifj. Mogyoróssy Lajos kereskedők; Toma Elek kovács, Palnik Mihály kovács, Ötvös Dezső jegyző. Kaba-Földes Tetétlenen: (sz. h. Kaba) Mácsay József elnök, Rosenfeld Ignácz (Kabán), Tóth Dezső (Földesen) kereskedők; Boldog József ács (Földesen) és Szántó András molnár (Tetétlenen) Tőzsér Sándor jegyző Szovát-M. Pércsen (sz. h. Szovát) Vásárhelyi István eln. Muzsaji József (Szováton), Hidvéger Miklós (Pércsen) kereskedők; Gellért Sándor molnár (Pércsen), Kéri Sándor cserépmester (Szováton), Kaszás József jegyző. Ujváros — A. F. Józsán: (sz. h. Ujváros) Kovács Lajos eln. Beck Mór, Rosenfeld Jakab b.-ujvárosi kereskedők; Márkus István épitőmester (B.-Ujvároson), Kuczik János mészáros (Józsán) Sáfrán Béla jegyző, — Egyek-Csegén: (sz. h. Csege) Tury Péter elnök, Papp László egyeki, Stark Istvan csegei kereskedők, Bukes Mátyás olajmalom tulajdonos Egyeken, Eisnitz Lőrincz korcsmáros Csegén, Devits Lajos jegyző. Sámson — V.-Pércsen: (sz. h Sámson) Kovács Károly elnök, Gottlieb Ignácz sámsoni, Engel Bencze vámospércsi kereskedők, Borsi Imre (sámsoni) Kovács János (pércsi) iparosok, Selley Lajos jegyző.

* **A debreczeni ref. főiskola jótéteményei.** Tápintézet. A gimnáziumi tanulók közül, az 1888—9-ki tanévre a tápintézetbe fölvehetők száma: a) ingyenes 10, b) 20 frtot fizető 13, c) 40 frtot fizető 31, d) 70 frtot fizető 109, összesen 163. A tápintézet a jövő iskolai évben ebéden kivül vacsorát is ad, s ugy az ebédhez, mint a vacsorához minden növendék részére egy negyed kiló kenyeret. A tápintézet tagjául fölvehető bármely gimnáziumi tanuló, tekintet nélkül arra, hogy a városon kint, vagy a kollégiumban bentlakó-e? Sőt azon gimnáziumi növendékek részére, kikről szüleik ugy óhajtanak rendelkezni, hogy azok a tápintézetben étkezzenek, de a városban lakjanak, megkeresés esetén gondoskodni fog lakásról a tápintézeti bizottság, oly módon, hogy a kisebbek kettesével vagy hármasával egy nevelő felügyelete alatt helyeztessenek el. Természetes, hogy ily esetben a lakbért s a nevelő dijazást a szülők fizetendik. A tápintézeti bizottság azonban arra fog törekedni, hogy a felmerülő költség minél mérsékeltebb legyen — E tárgyban a jelentkezések a főiskolai háznagyi hivatalhoz intézendők. — „Szegény tanulók“-ul összesen 80 növendék vétetik föl, kiknek: a) Kötelessége: 1. a csengetés, sorban, — 2 saját szobáik tisztogatása a megállapitott házi rend szerint, — 3 az u. n. „felsőbb tanulók“ szobáinak tisztogatása, rendelet szerint. b) Jótétemenye: 1. tandijmentesség, — 2. ingyen lakás a kollégiumban fütéssel és világitással, — 3. betegség esetén ingyen orvosság. A szegény tanulók közül senki sem mentetik fel kötelességeiknek egy neme alól sem. A „szegény tanulók“ köze felvételért folyamodni kell. Folszerelés: a) szegénységi bizonyitvány, b) bizonyitvány a beoltásról, c) orvosi igazolvány, hogy a bentlakást és a szolgálatok teljesitését egészségi akadály nem gátolja, d) iskolai bizonyitvány. „Szegény ta-

---

Hadnagy: De térjünk most át tárgyunkra. Tud ön verseket irni?

Önkéntes (önérzettel): Kiadtam már egy kötetre valót!

Hadnagy (karját az önkéntes karjába füzi, nyájasan): Hiszen ez pompás! Lássa, kedves barátom, én nem értek az ilyesmihez s ez a jelen esetben nagy baj reám nézve. A szép Emma azt követeli tőlem, hogy versben énekeljem meg. A „Dienstreglement“ nem ad felvilágositást arra nézve, hogyan csinálják a verseket. Pedig sejtem már, a fődolog az, hogy egyenlő hosszuak legyenek a sorok. De nem szeretném magamat blamirozni. Azért kérném, csináljon nekem egy verset.

Önkéntes: Rendelkezésére állok, hadnagy ur. Amint fölváltanak a „posztról,“ azonnal hozzáfogok.

Hadnagy Ne várjunk olyan sokáig. Itt van papir és irón. Az utczán is megcsinálhatja. Hiszen csak „avizó poszt!“ Azért az egyik szemével mindig vigyázhat, nem jön-e valaki, a kit a „Kweraus“ megillet.

Önkéntes (félre): Ez annyit tesz parancsolom! (Hangosan): Meglesz hadnagy ur!

Hadnagy: Köszönöm.

A hadnagy visszatér az őrállomásra, az önkéntes a kapu elé áll s irni kezd jegyzőkönyvébe.

Annyira elmélyed, hogy nem veszi észre a közeledő ezredest és csaknem kővé merevül ijedtében, mikor ez vállára teszi a kezét.

Ezredes (nyájas hangon): Mit csinál ön itt?

Önkéntes (hebegve): Én... hogy mit csinálok? ... Kiszámitottam egy 24 fontos golyó horderejét ... Igen, egy ágyugolyóét!

Ezredes (m. f.): Ugy? mutassa csak. (Kiveszi kezéből a noteszt.) De hiszen ez vers!

„A szép Emmához!“ (Dühösen): Ezer ördög és pokol! Ön verseket mer irni, mikor a poszton áll! Jelentkezzék holnap rapportra!

Az ezredes dühösen megy odább, az önkéntes kalkulálni kezdi a papiron, hány napi „ájczeln“ vár reá.

Két nap, mert nem kiáltott „kwerauszt“, két nap, mivel verset irt. Összesen tehát négy nap.

Kissé sok ugyan, de legalább lekötelezte magának a hadnagyot.

Hadnagy (kijön az őrszobából)! Készen van a vers?

Önkéntes: Igen de ...

Hadnagy (mohón): Adja ide ... Vagy, tudja mit? Ugyis kihuzta már a két órát, vigye tehát a verset a szép Emmához s adja át neki az én nevemben. Holnap teszem nála tiszteletemet ...

*

A szinhely a trafikos bolt. Az önkéntes megcsipkedi a szép Emma gömbölyü, gödröcskés állát.

Emma: Ki küldi ezt a verset?

Önkéntes! Cseverék hadnagy ur; de vegye ugy, mintha én irtam volna.

Emma: Hát tud ön verset irni?

Önkéntes (büszkén): Meghiszem, s ha egy csókot kapok öntől, irok még egy tuczatot?

Emma: Igazán? Akkor talán ...

Az önkéntes megcsókolja Emmát, a ki nem tiltakozik. Ebben a pillanatban lép be az őrnagy s nagy szemeket mereszt a váratlan látványra. Az önkéntes „stellungba“ vágja magát.

Őrnagy (szigoruan): Mit csinál ön itt?

Önkéntes: Jelentem alásan, őrnagy ur, a városromlásban gyakorlom magamat.

Őrnagy: Még élczelni is mer? Jelentkezzék holnap a rapportnál.

Az őrnagy elmegy a nélkül, hogy szivart vett volna.

Ez a körülmény annyira elkeseriti a szép Emmát, hogy nem engedi magát másodszor megcsókoltatni. Az önkéntes busan tér vissza a kaszárnyába. Alig távozott, jön a kapitány szobaleánya.

Szobaleány: Kérek tiz darab szivart.

Emma: Tessék kiválasztani.

Szobaleány (kiválasztja): Tessék fölirni, a kapitány ur elsején fizet.

Emma (felre): Szeretném tudni, melyik elsején. (Szórakozottságában a versbe pakolja a szivart.)

Szobaleány: Ajánlom magamat!

*

A szinhely ujra változik. Idő: másnap délelőtt „ezredrapport“ alatt. Az ezredes ur fölpaprikázott hangulatban.

Ezredes: Önkéntes Berczi!

Önkéntes (előlep): Parancsára, ezredes ur!

Ezredes: Önkéntes Berczi, ön egy minden emberi érzésből kivetkőzött rossz katona. Három panasz érkezett egyszerre ön ellen ...

Önkéntes: De kérem ezredes ur ...

Ezredes (dühösen): Csend a glédában! Én rajtakaptam önt, mikor a poszton verset irt, a helyett, hogy jöttömet avizálta volna. Ezért hat napi ájnczeln.

Önkéntes (magában): Rosszul kalkuláltam; négy helyett hat!

Ezredes: Az őrnagy ur rajtakapta, mikor a szemközti trafikos leányt megcsókolta.

Hadnagy (közbeszól): Mit!? Megcsókolta!?

Ezredes (gunyosan): Igen megcsókolta! Az ilyen önkéntes mindenre képes. Ezért tiz napi dunkli jár ki.

Önkéntes (félre): Megint tévedtem!

Ezredes: De a leggonoszabb csak most következik. Komplottot szött saját kapitánya szobaleányával és szerelmes verseket küldött neki; azaz nem neki, hanem a leányának.

Önkéntes (hüledezve): Én verseket küldtem ... a kapitányom leányának?

Ezredes: Csak nem fogja tagadni? Itt a vers, a saját kezeirása, és a kapitány leányát Emmának hivják! Ezért tiz napi kaszárnyáristom jár ki.

Önkéntes (felre): 6 + 10 + 10 = 26.

Hadnagy: Kérem, ezredes ur, nekem is van panaszom Az önkéntes engedelem nélkül távozott a posztról.

Önkéntes (meglepetve): De, hadnagy ur!

Hadnagy: Vagy megengedtem talán, hogy távozzék? Mondja hát, hogy megengedtem! Öntől ez is kitelik!

Önkéntes (félre): Igaza van, nem engedte meg, hanem megparancsolta.

Ezredes: Ezért négy nap jár ki: összesen tehát harminczegy.

Önkéntes: Bocsánat, ezredes ur, csak harmincz.

Ezredes (csipősen): Ugy, Ön jobban akar számolni, mint a fölebbvalója? Ezért még négy nap, összesen harminczöt!

Az ezredes távozik, s a magára maradt önkéntes előveszi a noteszet és számolni kezd.

— Mégis igazam van! Csak harmincznégy és nem harminczöt. Az utolsó nap tehát nem számit ... de azért mégis le fogom ülni ...

T. R.

válaszokból érdekesebbek azok, melyek a magyar nyelvnek a katonai tanintézetekben tanitására, a hadsereg felszerelésében a magyar kisiparnak nagyobb mérvü részeltetésére és a felszerelés deczentralizációjára vonatkoznak.

A magyar nyelv oktatása tárgyában a magyar delegácziő 1887. nov. 18-án a következő határozatot hozta:

„A közös hadügyminiszter által a magyar nyelv oktatásának és a magyarajku növendékek fölvételi vizsgáinak eredményéről előterjesztett kimutatások tudomásul vétetnek; — elvárja azonban az országos bizottság, hogy a katonai intézetekben a magyar nyelv elsajátitására kellő és az eddiginél czélszerübb mód nyujtassék s reméli, hogy a tankönyveknek a történelmi tényekkel és a fennálló közjogi viszonyokkal való összhangba hozatala czéljából már megkezdett reviziójára és helyesbitésére ezentul is gond fog fordittatni. Egyuttal felhivatik a közös hadügyminiszter, hogy a magyar nyelv oktatásának és a magyar nyelvü növendékek fölvételi vizsgáinak eredményéről jelentést és kimutatásokat a jövő évben is terjeszszen a bizottság elé."

A hadügyminiszter válasza igy szól: „Hogy a növendékeknek a magyar nyelv elsajátitása megkönnyittessék, a katonai alreáltanodák I. és II. osztályaiban a hetenkénti tanórák száma egyről kettőre emeltetett. A tankönyveknek — a történelmi tényekkel és a fennálló közjogi viszonyokkal való összhangba hozatala czéljából — megkezdett átvizsgálása tovább folytattatott. Sonklár geografiai tankönyvének második része már megjelent; a történelmi tankönyv régibb füzeteinek átdolgozása folyamatban van. A monárchia közjogi viszonyait tárgyaló tankönyv, annak átvizsgálását késleltető körülmények következtében, még nem volt kiadható, de előreláthatólag az uj tanév kezdete előtt, meg fog jelenni az is. A magyar ajku jelöltek által az őszön leteendő felvételi vizsgák eredményéről a legközelebbi országos bizottságnak fog jelentés tétetni."

A magyar ipar figyelembevétele és a hadsereg felszerelése tárgyában a magyar delegáczió 1887. november 18-ikán a következő határozatot hozta:

„Felhivatik a hadügyminiszter, hogy a hadsereg felszerelésére vonatkozólag fennálló szerződések keretén belül s még a szerződések tartama alatt is oda hasson a vállalkozóknál, hogy a kis ipar általában s különösen a magyarországi és erdélyrészi kisipar is, az eddiginél nagyobb mértékben foglalkoztassék. A mennyiben pedig egyes czikkek szerződésileg lekötve nincsenek, ezeknél már most is kellő figyelemmel legyen az ország iparára.

Felhivatik továbbá a közös hadügyminiszter, hogy a mult évben tett kijelentésének megfelelően, mely szerint kilátásba helyezte, hogy az egyes szállitandó czikkekre vonatkozó szerződések lejártához képest a felszerelés nagyobb mérvü deczentrálizációjára fog törekedni, be nem várva a szerződések lejártát, mára jövő évben az országos bizottság elé kimerítő jelentést tegyen azon alapelvekről, melyek szerint jövőben a szállitási eljárást rendszeresiteni kivánja."

A hadügyminiszter válasza a következő: „A kisiparnak foglalkoztatásáról — a fennálló szerződések keretén belől — lehetőleg lett gondoskodva, mely eljárás jövőre is fog követtetni.

A szerződésileg le nem kötött czikkek szállitása elvszerüen a kis iparnak tartatik fenn. Az ilynemü szállitásokra évenkint közhirré tétetnek a felhivások és a szállitandó czikkek lekötésénél, a magyar korona országaiból pályázók mindig kellő figyelemben részesülnek.

Végre, a szállitások általános deczentralizációjának kérdését illetőleg megjegyeztetik, hogy az ide vágó nagyobb előmunkálatokkal járó tanulmányok — a rendelkezésre állott idő rövidsége miatt — még be nem fejeztethettek, minek következtében az ezen tárgyról kivánt előterjesztések bemutatását későbbi időre kell fentartanom."

HELYI HIREK.

* **Az uj templom megnyitása.** Ritka és szép ünnepe volt tegnap a debr. ref. egyháznak, t. i tegnap nyitották meg ünnepélyesen a czegléd-utczai uj templomot, Debreczen legszebb épületeinek egyikét. Alig két éve annak, hogy a templom alap-kövét letették, s ime már elértük azt, hogy megzendült benne az ének és ige. — A közönség legnagyobb része tegnap látta először a templom belsejét és annak szépsége általános meglepetést okozott. A gyönyörü ivekben hajló boltozatok, az élénk szinekre festett ablak-üvegek, az oszlopos karzatok, a csinos székek mindannyian igen jó benyomást tesznek. A szószék valódi remekmü, gót-stylü faragvány, födele góth-templomot és tornyot ábrázol. Az orgona még hiányzik belőle, de az is valószinüleg nemsokára készen, lesz igy a templom felszerelése teljes leend.

Debreczennek 40,000 ref. vallásu lakosa van, s e lakosságnak 4 ref. templom áll rendelkezésére. „Kálvinista Rómá"-nak szokták nevezni városunkat — és méltán. Most már — miután templomainak száma megszaporodott — kezd is ilyen jelleget fölvenni. A protestantizmusnak erős vára e város, s ma, midőn azt látjuk, hogy a felekezeti kérdés kezd előtérbe tolulni s itt ott olyan jelenségek merülnek fel, melyek az elmult sötét századok hagyományaira emlékeztetnek, szükséges, hogy a lelki-ismereti szabadság érdekében a protestantizmus felemelje hatalmas szavát! Nem gazdagsággal, nem külső, czifra fénynyel küzd a protestantizmus, hanem a szellem fegyvereivel, s erejét éppen szegénységéből meriti!

A protestantizmus erősbödését jelenti a tegnapi nap is. Az a templom, mely a czegléd-utcza végén néhai Szombathy István és neje Veresmarthy Zsuzsánna hagyományából felépült s a hivek áldozat-készsége folytán fölszereltetett, ujabb erős vára lesz a protestantizmusnak s megnyitását azért kétszeres örömmel kell üdvözölnünk.

A megnyitás felemelő ünnepélyességgel folyt le. Reggel 9 órára minden zugában megtelt a templom s a jegyek kiadása igen czélszerünek bizonyult, mert a tolongást elkerülni, a rendet fentartani máskülönben nem lehetett volna. Mintegy 2000-en lehettek jelen, társadalmunk minden osztályából. Jelen voltak a ref. lelkészek és segéd lelkészek, tanárok, tanitók, tanulók, városi és megyei tisztviselők, más hivatalok képviselői, a presbyterek teljes számmal, vidékiek is számosan. Csupán a katonaság volt csekély számmal képviselve. Az ünnepély egész tartama alatt a legpéldásabb rend uralkodott. Az első ének, mely felhangzott, a „Jövel szent lélek ur isten" kezdetü 37-ik dicséret volt, melyet nagy buzgósággal énekelt a gyülekezet.

A megnyitó imát — az ur asztalánál — főt. Révész Bálint püspök ur tartotta. A gyülekezet meghatva hallgatta a testben elaggott, de lélekben még ma is ifju főpap magasztos imáját, mely azzal végződött, hogy tegye Isten nagygyá, szabaddá es virágzóvá e nemzetet! — A főiskolai énekkar szabatos éneke után nagynevü egyházi szónokunk: nt. Könyves Tóth Mihály lelkész ur lépett a szószékre s ifjui hévvel adta elő legragyogóbb egyházi beszédeinek egyikét, mely Esdrás könyvének VI-ik részek 15. és 16-ik versein alapult, melyek igy hangzanak: — „Elvégezteték pedig a ház — és megszentelék azt az Istennek nagy örömmel." — Az ősz szónok, ki könnyeit nem fojthatta el, felemlitette a templom-szentelés fontosságát, melyet azonban a mi egyházi szertartásaink szerint külső nagy fénynyel nem lehet megünnepelni, hanem megünnepelnünk azzal, hogy mindazon cselekmények, melyek a templomban szoktak történni, együtt, egymás után végrehajtatnak. Ugy is történt. A predikáczió után kijelentette, hogy mindaddig, mig az uj templomi papság szervezve nem lesz, csupán vasárnap d. e. tartatik az uj templomban isteni-tisztelet, — esketések és keresztelések azonban bármikor történhetnek benne. A XC-ik zsoltár első versének eléneklése után nt. Kiss Albert lelkész ur mondta el a bünbánati imát, az agendát pedig nt. Némethy Lajos lelkész ur tartotta s ketten kiosztották az urvacsorát. Az urvacsorában a többi templomból jövő hiveket is részeltették, igy több ezer embernek osztatott ki az urvacsora, a mi sok időt vett igenybe. — Ezután nt. Könyves Tóth Kálmán lelkész ur 9 kisdedet keresztelt meg, felemlitvén, hogy ezekre nézve lesz legemlékezetesebb a templom megnyitásának napja. Az esketés, miután jelentkező pár nem akadt, elmaradt. Végül ft. Révész Bálint püspök ur megáldotta a gyülekezetet, mely a 179-ik dicséret eléneklésével d. u. 1 órakor szétoszlott.

---

* **A vármegyéről.** Hajduvármegye közigazgatási bizottsága ma d. e. tartotta rendes havi ülését, Gf. Degenfeld József főispán elnöklete alatt. H. Böszörményben Kovács Sándor ügyvéd megye bizottsági tagsága megsemmisittetvén, helyébe ifj. Kovács András választatott meg megye-bizottsági taggá.

* **Baleset.** Tegnap déli 12 óra tájban sulyos baleset történt piacz-utcza 2039 sz. a. Egy ajtó, rámástól együtt, a falnak volt támasztva, s a gyerekek ott játszadoztak körülte. Torma Antal nevü 6 éves, törvénytelen származásu kis gyerek az ajtót magára döntötte, s oly sulyos sérülést szenvedett, hogy azonnal meghalt.

* **A debr. h.-nánási vasut** igazgatósága ma ülést tartott. Holnap irunk tárgyairól.

* **Kamarai választások.** A debreczeni ipar és kereskedelmi kamara ujra alakulása tárgyában Hajduvármegye központi bizottsága szombaton délelőtt ülést tartott s Hajduvármegyére nézve megtette az előzetes intézkedéseket. E végből a vármegyét 12 alkerületre osztotta fel s mindegyik részére egy-egy bizottságot küldött ki. Ezen bizottságok következők: H-Böszörményben: Czikó István r. kapitány elnök, Lányi Márton, Mező Jenő kereskedők, Kovács Mihály kovács mester, Maklári Lajos kalapos, tagok, jegyző: Gal Bertalan. Nánáson: Kállay Imre elnök, Szanka Kálmán, Schlachta János kereskedők, Udvarhelyi József szijgyártó, Timari Miklós szürszabó tagok; Csohány József jegyző. Dorogon: Kovács István főbiró elnök; Küzmös Imre és Tóth Pál kereskedők: id. Farkas József kovács, Nagy János szijgyártó, tagok, Farkas Győző j. Szoboszlón: Szivos Géza eln. Körner Béla, Kis Pál kereskedők, Kovács Miklós kovács, Göbel József rézmüves; Czeglédy Antal jegyző. Hadház Téglás on: (székhely Hadház) Szabó Zsigmond eln. Diószegi Lajos, Horovitz Lajos kereskedők; ifj. Lőrincz Mihály ács, Hadházy Lajos lakatos, Oláh Gyula jegyző. Nádudvaron: Fehér József eln. Karakas Zsigmond, Lippe Sámuel kereskedők: Madár Sámuel mészáros, Danka Bálint ács, Papp Sándor jegyző. P.-Ladányon: Kálmán László eln. Vecsey Lajos, ifj. Mogyoróssy Lajos kereskedők; Toma Elek kovács, Palnik Mihály kovács, Ötvös Dezső jegyző. Kaba-Földes-Tetétlenen: (sz. h. Kaba) Mácsay József elnök, Rosenfeld Ignácz (Kabán), Tóth Dezső (Földesen) kereskedők; Boldog József ács (Földesen) és Szántó András molnár (Tetétlenen) Tőzsér Sándor jegyző. Szovát-M.-Pércsen (sz. h. Szovát) Vásárhelyi István eln. Muzsaji József (Szovátou), Hidvéger Miklós (Pércsen) kereskedők; Gellért Sándor molnár (Pércsen), Kéri Sándor cserépmester (Szovátou), Kaszás József jegyző. Ujváros — A. F. Józsán: (sz. h. Ujváros) Kovács Lajos eln. Beck Mór, Rosenfeld Jakab b.-ujvárosi kereskedők; Márkus István épitőmester (B.-Ujvároson), Kuczik János mészáros (Józsán) Sáfrán Béla jegyző, — Egyek-Csegén: (sz. h. Csege) Tury Péter elnök, Papp László egyeki, Stark István csegei kereskedők, Bukes Mátyás olajmalom tulajdonos Egyeken, Eisnitz Lőrincz korcsmáros Csegén, Devits Lajos jegyző. Sámson — V.-Pércsen: (sz. h Sámson) Kovács Károly elnök, Gottlieb Ignácz sámsoni, Engel Bencze vámospércsi kereskedők, Borsi Imre (sámsoni) Kovács János (pércsi) iparosok, Selley Lajos jegyző.

* **A debreczeni ref. főiskola jótéteményei.** Tápintézet. A gimnáziumi tanulók közül, az 1888—9-ki tanévre a tápintézetbe fölvehetők száma: a) ingyenes 10, b) 20 frtot fizető 13, c) 40 frtot fizető 31, d) 70 frtot fizető 109, összesen 163. A tápintezet a jövő iskolai évben ebéden kivül, vacsorát is ad, s ugy az ebédhez, mint a vacsorához minden növendék részére egy negyed kiló kenyeret. A tápintézet tagjául fölvehető bármely gimnáziumi tanuló, tekintet nélkül arra, hogy a városon kint, vagy a kollégiumban bentlakó-e? Sőt azon gimnáziumi növendékek részére, kikről szüleik ugy óhajtanak rendelkezni, hogy azok a tápintézetben étkezzenek, de a városban lakjanak, megkeresés esetén gondoskodni fog lakásról a tápintézeti bizottság, oly módon, hogy a kisebbek kettesével vagy hármasával egy nevelő felügyelete alatt helyeztessenek el. Természetes, hogy ily esetben a lakbért s a nevelő dijazást a szülők fizetendik. A tápintézeti bizottság azonban arra fog törekedni, hogy a felmerülő költség minél mérsékeltebb legyen. — E tárgyban a jelentkezések a főiskolai háznagyi hivatalhoz intezendők. — „Szegény tanuló"-ul összesen 80 növendék vétetik föl, kiknek: a) Kötelessége: 1. a csengetés, sorban, — 2 saját szobáik tisztogatása a megállapitott házi rend szerint, — 3 az u. n. „felsőbb tanulók" szobáinak tisztogatása, rendelet szerint. b) Jótétemenye: 1. tandijmentesség, — 2. ingyen lakás a kollégiumban fütéssel és világitással, — 3. betegség esetén ingyen orvosság. A szegény tanulók közül senki sem mentetik fel kötelességeiknek egy neme alól sem. A „szegény tanulók" közé felvételért folyamodni kell. Felszerelés: a) szegénységi bizonyitvány, b) bizonyitvány a beoltásról, c) orvosi igazolvány, hogy a bentlakást és a szolgálatok teljesitését egészségi akadály nem gátolja, d) iskolai bizonyitvány. „Szegény ta-

---

Hadnagy: De térjünk most át tárgyunkra. Tud ön verseket irni?

Önkéntes (önérzettel): Kiadtam már egy kötetre valót!

Hadnagy (karját az önkéntes karjába füzi, nyájasan): Hiszen ez pompás! Lássa, kedves barátom, én nem értek az ilyesmihez s ez a jelen esetben nagy baj reám nézve. A szép Emma azt követeli tőlem, hogy versben énekeljem meg. A „Dienstreglement" nem ad felvilágositást arra nézve, hogyan csinálják a verseket. Pedig sejtem már, a fődolog az, hogy egyenlő hosszuak legyenek a sorok. De nem szeretném magamat blamirozni. Azért kérném, csináljon nekem egy verset.

Önkéntes: Rendelkezésére állok, hadnagy ur. Amint fölváltanak a „posztról," azonnal hozzáfogok.

Hadnagy: Ne várjunk olyan sokáig. Itt van papir és irón. Az utczán is megcsinálhatja. Hiszen csak „avizó poszt!" Azért az egyik szemével mindig vigyázhat, nem jön-e valaki, a kit a „Kweraus" megillet.

Önkéntes (félre): Ez annyit tesz parancsolom! (Hangosan): Meglesz hadnagy ur!

Hadnagy: Köszönöm.

A hadnagy visszatér az őrállomásra, az önkéntes a kapu elé áll s irni kezd jegyzőkönyvébe.

Annyira elmélyed, hogy nem veszi észre a közeledő ezredest és csaknem kővé merevül ijedtében, mikor ez vállára teszi a kezét.

Ezredes (nyájas hangon): Mit csinál ön itt?

Önkéntes (hebegve): Én... hogy mit csinálok? ... Kiszámitottam egy 24 fontos golyó horderejét ... Igen, egy ágyugolyóét!

Ezredes (m. f.): Ugy? mutassa csak. (Kiveszi kezéből a noteszt.) De hiszen ez vers!

„A szép Emmához!" (Dühösen): Ezer ördög és pokol! Ön verseket mer irni, mikor a poszton áll! Jelentkezzék holnap rapportra!

Az ezredes dühösen megy odább, az önkéntes kalkulálni kezdi a papiron, hány napi „ájczeln" vár reá.

Két nap, mert nem kiáltott „kwerauszt", két nap, mivel verset irt. Összesen tehát négy nap.

Kissé sok ugyan, de legalább lekötelezte magának a hadnagyot.

Hadnagy (kijön az őrszobából)! Készen van a vers?

Önkéntes: Igen de ...

Hadnagy (mohón): Adja ide ... Vagy, tudja mit? Ugyis kihuzta már a két órát, vigye tehát a verset a szép Emmához s adja át neki az én nevemben. Holnap teszem nála tiszteletemet ...

*

A szinhely a trafikos bolt. Az önkéntes megcsipkedi a szép Emma gömbölyü, gödröcskés állát.

Emma: Ki küldi ezt a verset?

Önkéntes! Cseverék hadnagy ur; de vegye ugy, mintha én irtam volna.

Emma: Hát tud ön verset irni?

Önkéntes (büszkén): Meghiszem, s ha egy csókot kapok öntől, irok még egy tuczatot?

Emma: Igazán? Akkor talán ...

Az önkéntes megcsókolja Emmát, a ki nem tiltakozik. Ebben a pillanatban lép be az őrnagy s nagy szemeket mereszt a váratlan látványra. Az önkéntes „stellungba" vágja magát.

Őrnagy (szigoruan): Mit csinál ön itt?

Önkéntes: Jelentem alásan, őrnagy ur, a várostromlásban gyakorlom magamat.

Őrnagy: Még élczelni is mer? Jelentkezzék holnap a rapportnál.

Az őrnagy elmegy a nélkül, hogy szivart vett volna.

Ez a körülmény annyira elkeseriti a szép Emmát, hogy nem engedi magát másodszor megcsókoltatni. Az önkéntes busan tér vissza a kaszárnyába. Alig távozott, jön a kapitány szobaleánya.

Szobaleány: Kérek tiz darab szivart.

Emma: Tessék kiválasztani.

Szobaleány (kiválasztja): Tessék fölirni, a kapitány ur elsején fizet.

Emma (felre): Szeretném tudni, melyik elsején. (Szórakozottságában a versbe pakolja a szivart.)

Szobaleány: Ajánlom magamat!

*

A szinhely ujra változik. Idő: másnap délelőtt „ezredrapport" alatt. Az ezredes ur fölpaprikázott hangulatban.

Ezredes: Önkéntes Berczi!

Önkéntes (előlép): Parancsára, ezredes ur!

Ezredes: Önkéntes Berczi, ön egy minden emberi érzésből kivetkőzött rossz katona. Három panasz érkezett egyszerre ön ellen ...

Önkéntes: De kérem ezredes ur ...

Ezredes (dühösen): Csend a glédában! Én rajtakaptam önt, mikor a poszton verset irt, a helyett, hogy jöttömet avizálta volna. Ezért hat napi ájnczeln.

Önkéntes (magában): Rosszul kalkuláltam; négy helyett hat!

Ezredes: Az őrnagy ur rajtakapta, mikor a szemközti trafikos leányt megcsókolta.

Hadnagy (közbeszól): Mit!? Megcsókolta!?

Ezredes (gunyosan): Igen megcsókolta! Az ilyen önkéntes mindenre képes. Ezért tiz napi dunkli jár ki.

Önkéntes (félre): Megint tévedtem!

Ezredes: De a leggonoszabb csak most következik. Komplottot szőtt saját kapitánya szobaleányával és szerelmes verseket küldött neki; azaz nem neki, hanem a leányának.

Önkéntes (hüledezve): Én verseket küldtem ... a kapitányom leányának?

Ezredes: Csak nem fogja tagadni? Itt a vers, a saját kezeirása, és a kapitány leányát Emmának hivják! Ezért tiz napi kaszárnyaáristom jár ki.

Önkéntes (felre): 6 + 10 + 10 = 26.

Hadnagy: Kérem, ezredes ur, nekem is van panaszom. Az önkéntes engedelem nélkül távozott a posztról.

Önkéntes (meglepetve): De, hadnagy ur!

Hadnagy: Vagy megengedtem talán, hogy távozzék? Mondja hát, hogy megengedtem! Öntől ez is kitelik!

Önkéntes (félre): Igaza van, nem engedte meg, hanem megparancsolta.

Ezredes: Ezért négy nap jár ki: összesen tehát harminczegy.

Önkéntes: Bocsánat, ezredes ur, csak harmincz.

Ezredes (csipősen): Ugy, Ön jobban akar számolni, mint a főlebbvalója? Ezért még négy nap, összesen harminczöt!

Az ezredes távozik, s a magára maradt önkéntes előveszi a noteszét és számolni kezd.

— Mégis igazam van! Csak harmincznégy és nem harminczöt. Az utolsó nap tehát nem számit ... de azért mégis le fogom ülni ...

T. R.

nulók" közé csak az olyan I—VI. osztálybeli gimnáziumi növendékek vétetnek fel, kik már előzőleg a tápintézetbe felvétettek és igy a „szegény tanulói" jótéteményekben senki sem részesül, a ki nem tagja a tápintézetnek. A VII. és VIII-ik osztálybeli tanulók folyamodhatnak, hogy az ugynevezett jótéteményes tandijmennyiséget fizessék és a kollégium épületében lakást nyerjenek, a mivel azon kötelezettség jár, hogy templomi és temetési éneklésre kirendeltetvén, — azt személyesen teljesiteni tartoznak. A gimnázium bármelyik osztályába járandó tanulók, ha tandijmentességet kivánnak a fentebbiektől különbözően nyerni, azért legkésőbben a felvételre jelentkezéskor, folyamodniok kell, akár elvezték ezt a kedvezményt eddig, akár nem. Kik eddig is tandijmentesek voltak, azoknak elég szüleik vagyoni állapotáról azt előadni, hogy az nem javult, kik ujonnan kérik a tandijmentességet, azoknak hiteles hatósági szegénységi bizonyitványt kell folyamodványukhoz csatolniok.

* **Áthelyezés.** Baróthy Béla, berettyóujfalui járásbiró, birói minőségben áthelyeztetett a debreczeni törvényszékhez.

* **Esküvő.** Kuczik Gábor helybeli földbirtokos és nagy iparos szép és kedves leányának: Kuczik Erzsike kisasszonynak, szombaton esküdött örök hüséget Debreczeni Lajos helybeli nagy iparos. Áldás kisérje az uj pár frigyét!

* **A rendőrség** most hajtja be a kolera elleni védekezés alkalmával felmerült költségeket. A hatvan- és piacz-utczákon — a fertőtlenitési porok ára fejében — 1044 frt folyt be.

* **Sajtóügy a kir. kurián.** Jakabovics Mór nagyváradi lakos, volt földbirtokos, az ottani „Közjogi Ellenzék" czimü lapban Popescu Mihály biharmegyei lazuri körjegyző ellen sértő czikket tett közzé, a melyben azt, mint tisztviselőt, mindenfélékkel vádolta, mert még 1874-ben biróí árverést foganatositott ellene. A kir. ügyészség ennek folytán Biharmegye alispánjának fölhivására hivatalból meginditotta a sajtópört Jakabovics ellen. A debreczeni esküdtszék vétkesnek mondta ki a vádlottat a rágalmazás vétségében és ennek alapján a sajtóbiróság őt harmadfél havi fogházra és 100 forint pénzbirságra itélte. A védő semmiségi panasza alapján azonban a kir. kuria megsemmisitette az itéletet és uj tárgyalást rendelt el, a melyre az igazságügyminiszter az aradi törvényszéket delegálta. Az aradi esküdtek azonban az uj tárgyalás alkalmával fölmentették a vádlottat. Ez ellen ismét a kir. ügyészség nyujtott be semmiségi panaszt, a melyet azonban a kir. kuria sajtótanácsa Manoilovich Mór elnöklete alatt Tomcsányi Mór referálása alapján elvetett.

* **Szabadságidő** a helybeli kir. járásbiróságnál. — Ferenczy Lajos albiró a már élvezett 8 nap betudásával f. évi augusztus 12-től számitandó 34 napra. Hegedüs István albiró f. évi julius 1-től számitandó hat hétre. Dr. Vass Antal albiró f. évi augusztus 15-től számitandó 28 és október 7-től számitandó 14 napra. Dr. Dezső Kálmán aljegyző f. évi junius 18-tól számitandó 28 napra. Nagy Gyula kiadó a már élvezett 5 nap betudásával f. évi augusztus 1-től számitandó 23 napra. Göböly István irnok f. évi julius 1-től számitandó 28 napra. Második Károly irnok f. évi szeptember 1-től számitandó 28 napra. Juhász Lajos dijnok f. évi julius 15-től 14 napra. Bányász Zsigmond dijnok f. évi szeptember 2-től számitandó 14 napra. Szabó József dijnok f. évi julius 2-ától számitandó 14 napra szabadságoltatnak. Konrád Dániel és Nagy Antal dijnokok egy évnél kevesebb idő óta lévén alkalmazva, mégis most nem tarthatnak igényt szabadság időre. Jelenffy Kornél kir. tszéki elnök.

* **Elfogott katonaszökevény.** Baleczky Mihály debreczeni szolgalegény 4 nap előtt felment a fővárosba és Bak László 46. sz. lovasrendőrnél vett lakást magának. Borozás közben elmondta, hogy 6 év előtt megszökött a menteleprőI, a hol katonai szolgálatra volt beosztva s azóta folyton bujdokolnia kell a polgári és a katonai hatóságok elől. Bak László lakóját azonnal letartóztatta és bekiserte a főkapitánysághoz.

* **„Mérgezett levélbélyegek".** Nehány lap egy bécsi ujság nyomán azt a hirt terjesztette, hogy a magyar levélbélyegek enyvezett oldala méregtartalmu és számos emberen, ki nyelvével nedvesitett levélbélyeget, mérgezési tüneteket konstatáltak. E hirhez még azt is hozzátoldották, hogy a magyar kormány a mérgezett levélbélyegeket a forgalomból kivenni és uj bélyegeket gyártani szándékozik. — Illetékes helyről kijelentik, hogy e hir elejétől végig irányzatos koholmány. Teljesen érthető, hogy mióta a magyar államnyomda az enyvet magyar gyárostól vásárolja, bizonyos közelről érdekelt bécsi egyének nem jó szemmel nézik a magyar iparos sikerét; nincs csodálkozni való egyik-másik talán nem egészen közömbös poseitai közeg bosszuságán sem; csak egy körülmény feltünő, hogy t. i. nehány lap minden megjegyzés nélkül reprodukálta az irányzatos hireszteIést. Azonnal a hir megjelenése után hivatalból megindult a vizsgálat s az enyvezett bélyegek anyagát vegyi elemezés alá vették. A hivatalos szakértők konstatálták, hogy a bélyegek semmiféle mérget nem tartalmaznak. De a vizsgálat tovább is ment. Több háziállatnak beadtak az enyvből, még pedig jókora mennyiségben s egyáltalán semminemü mérgezési tünetet nem észlelhettek rajta. Ezek után tehát alig szorul emlitésre, hogy a magyar kormánynak eszeágában sincs uj bélyegeket gyártani, sem pedig a gyártáshoz szükséges enyvet külföldi iparostól vásárolni.

* **Országos vásár.** Érmihályfalván f. hó 20. és 21-én országos vásár tartatik, melyre — mint igen kiterjedt marhavásárra — különösen felhivjuk gazdáink figyelmét.

* **A „Ludas Matyi"** szerzőjéről: a régi jó Fazekasról — mint a „F. Lapok"-ban olvassuk — életrajzot irt Mátray Lajos, debreczeni gimnáziumi tanár. Fazekasnak egy debreczeni rokonától kapott vagy tiz olyan ismeretlen költeményt is, melyek a „Ludas Matyi" szerzőjének tehetségéhez s igy kiadásra méltók. Ezek és a költő életéből sok adat először fognak napvilágot látni, midőn Mátray Lajos a megirt életrajzban kiadja.

* **Gyászjelentés.** Mély fájdalomtól sujtattunk le a feledhetetlen jó nő, jó anya, nagyanya és anyós néhai Micskei és Nagyváradi Baranyai Herminának junius hó 10-én 3 havi szenvedés és a halotti szentség felvétele után, élete 62-ik, boldog házassága 23-ik évében történt kimultával. Áldott emlékü kedves halottunk földi részei folyó hó 12-kén d. u. 4 órakor, fognak a róm. kath. szertartás szerint a czegléd-utcza 2594. számu háztól a Szent-Anna utczai sirkertben örök nyugalomra letétetni. Az engesztelő szent-mise áldozat a megboldogult lelke nyugalmáért szerdán 9 órakor fog az egek urának bemutattatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és a bánatunkban osztozó közönséget tisztelettel meghivjuk. Debreczen, 1888 junius 10-kén. Férje: Irinyi János, 1-ső férjétőli gyermekei: Dobay Zoltán, Dobay Blanka, Horváth Jánosné; Győző, Kálmán, Janka gyermekeivel; Irinyi Lajos, számos rokonok nevében is.

* **Elvi határozatok iparügyekben.** A kereskedelemügyi minisztérium legutóbb a következő határozatokat hozta: Az ugynevezett kenyérsütők kenyerüket nemcsak a heti vásári napokon, hanem a napi piaczon is elárusithatják és e czélból iparigazolványra szükségük nincs, mert midőn az ipartörvény 50 §-a megengedi, hogy élelmi szereket heti vásárokon bárki is áruba bocsáthat, ezen rendelkezés nem vonja maga után ama következtetést, mintha e czikkek árusitása a mindennapi piaczról el nem volna tiltható, sőt a mennyiben a helyi hatóságok szükségesnek v. czélszerünek látják az élelmi czikkek árulását mindennap is megengedni, ez a mindennap tartott piacz alkalmával is eszközölhető és nem vonja maga után ama kötelezettséget, hogy az illető napi piaczokon eladók — a kik iparukat különben is házi iparszerüleg üzik — e czélból iparigazolványt szerezzenek meg. A megrendelt munkát az iparos telepe helyén kivül, vagyis a megrendelés helyén is teljesitheti.

* **A debr. iparoskör** fényesen sikerült házi estélyt rendezett. Mintegy 140 tag vett benne részt, ezek közt a tisztviselők teljes számmal. A zenet Zsiga József szolgáltatta, az izletes ételeket Schaitl Márton készitette.

* **Gazdak figyelmebe.** Megjelent „Az 1888. évi állategészségügyi törvény" eredeti szöveggel, magyarázattal és iratpéldákkal Irta Kassay Adolf. Ezen mü világos, könnyen érthető modorban magyarázza a törvényt, felöleli a büntető törvénynek és magánjogunknak ide vonatkozó szabályait, és a kir kuriának e tárgyban hozott döntvényeit, miért is az a mezei gazdáknak, földbirtokosoknak, közig. hatóságoknak, községi elöljáróknak és az állatorvosoknak hasznos kézi könyvül fog szolgálni. Ára ezen 6—8-ad rétü ivből álló münek postán küldve 60 kr. — Megrendelhető Hajós Ede könyvkiadó hivatalában Budapesten IV. ker. Kálvintér 5. sz. a.

* **Fináncok és csendőrök.** Lapunk egyik barátja közli velünk a következő mulattató történetet, mely Szatmáron történt: Nevezett város mellett két finánccz találkozott két csendőrrel. Egyik finánccz igy szól a másikhoz: „Pajtás! Csináljunk egy jó viczczet, motozzuk meg a csendőröket, nincs e nálok szüz dohány!?" — Ugy is történt; megmotozták a csendőröket, de csupán trafik-dohányt találva náluk, kénytelenek voltak azokat elbocsátani. Mikor a csendőrök mintegy 50 lépésnyire eltávoztak, akkor jutott eszökbe, hogy nekik is szabad most már szüz-dohány után kutatni. Nosza, visszatértek a finánczokhoz s most a csendőrök kutatták ki az előbbi kutatókat. A csendőrök azonban szerencsésebbek voltak: mert a finánczoknál valódi szüzdohányt leltek s azonnal be is kisérték őket. Ebből az a tanulság, hogy senki se piszkitson a saját fészkébe!

* **Feleséges inas.** Egy kicsit furcsán tünik ugyan fel, de — igaz. Egyik nagyváradi épitész ellen a nagyváradi ipartestület panaszt emelt a kapitányi hivatalnál, mint iparhatóságnál, a miatt, hogy R Ignácz nevü tanoncát nem engedte volna iskolába járni s emiatt az iletö felszabaditása nehézségbe ütközik. Az iparhatóság tárgyalást tartván ez ügyben, érdekes tapaszlatra jött. Arra ugyanis, hogy R. Ignácz korántsem egy 14—17 éves fiu, hanem meglett koru, szakállas, bajuszos, feleséges, gyerekkel biró ember, a ki azonban késéön fogott az ácsmesterséghez. Mikor kérdezték tőle, miért nem járt iskolába, azt mondta, hogyha oda járt várt volna, nem tudta volna eltartani a családját. Mivel az is kiderült, hogy az épitész nem tartotta vissza „tanoncz"-át az iskolától, felmentették őt; a tanoncot pedig felszabaditották.

* **A debr. orvos-gyógyszerész egylet** f. hó 16-án, d. u. 5 órakor, saját helyiségében havi ülést tart, melyre ugy a helybeli, mint a vidéki tagok tisztelettel meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Hivatalos jelentések. 2. Sz. kir. Debreczen város közönségének a városi kórház ügyében 101/3796—3823. 1888. sz. a. hozott határozata. 3. Meghivás a magyar orvosok és természetvizsgálók ez évi aug. 23—27-ig Tátrafüreden tartandó XXIV. nagygyülésére. 4. Dr. Somogyi Zoltán felolvasása: a szemcsés köthártyalob és idült szemtakárról. 5. Dr. Tüdős Kálmán felolvasása: a hysteria fogalma és kórismeiről. 6. Folyó ügyek. Debreczen, 1888. jun. 9. Dr. Varga Géza, egyleti elnök.

* **Felülfizetések.** Az 1888 junius 10-iki tornaünnepélyen: Boczkó Sámuel 1 frt, Dóczy József 1 frt, Szeghy Kálmán Pércs 2 frt, Kaszanyitzky Endre 3 frt, Bészler Lajos 1 frt, Buzás Pál 1 frt Vecsey Imre 1 frt, Nagy Ferencz 5 frt, K. J. 1 frt, Simon István 3 frt, Dalmy Kálmán 1 frt, Kovács Sándor főügyész 2 frt, Turay Farkas 1 frt, N. N. 10 frt, Gerébby Kálmán 1 frt, Orbánné ő n. 8 frt, Rickl Gyula 1 frt, K. Tóth Sándor 1 frt, Lichtenstein József 9 frt, Szabó Sándor 2 frt, Pongrácz Géza 2 frt, Holberheger K. 1 frt, Zádor Lajos 1 frt, Kardos László 2 frt 10 kr. Pénzes Sándor 2 frt, Szabó Keresztfalvy Ilona ő n. 1 frt, Szabó Miklósné ő n 10 frt, Szabó Miklós 1 frt, Berger Henrikné 1 frt, 2 tiszt ur 2 frt, 2 utazó 2 frt. Bay István 1 drb 10 francos arany =5 frt, összesen=85 frt 10 kr, mely kegyes adományokért hálás köszönetet mond a rendezőség.

* **Helyreigazitás.** Lapunk mult számába, a Dr. Irinyi István ur esküvőjéről szóló tudósitásba, tévedés folytán azon hiba csuszott be, hogy egyik násznagy gyanánt gf. Zichy Jenő szerepel gf. Zichy Ernő helyett, kinek Debreczenbe való jövetelét már előre jeleztük volt. Hasonló hibába esett a „Debr. Nvár. Ért." is, mely gf. Zichy Gézát emliti násznagynak.

* **Ingatlanok forgalma** a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál 1888. jun. 2-től 9-ig. Szabó József és neje Varga Juliánna veszik Veréb Sára özv. Szilágyi Jánosné és társai nagy cserei 4 boglyás kaszálóját 600 frt. Magyar András és neje Szabó Borbála veszik Bartók György és neje Szili Klára házát ondódi földével 3900 frtért. Borsi András és neje Nagy Terézia veszik Nánási Mária Elekes Ferenczné és társai hatvan-utczai szőllőjét 465 frtért. Gál Józsefné Kaffka Terézia veszi Sik Lajos és neje Rakovszky Hermina házát és földét 1600 frtért. Özv. Váradi Istvánné Csapó Terézia veszi Stark Márton háza és ondódi földe őt illető részét 500 frtért. Erdélyi István veszi Hidvéger Mihály és neje Grosz Borbála ondódi szántó földét 1800 frtért. Kocsán András veszi Kocsán Pál és neje Boruzs Sára házát ondódi földével 1100 frt. Györfi Gábor és neje Dobi Erzsébet veszik Nagy János és neje Nagy Eszter ondódi szántó földét 800 frtért.

* **A dr. Popp féle anatherin készitményekről** szóló és lapunk mai számában foglalt hirdetést, ajánljuk olvasóink becses figyelmébe.

Torna-ünnepély.

Debreczen, junius 9.

Mottó: *Készen már minden, buzogánynyal jelt ada Várkony*

A futamásra. Serény léptekkel mindenik indult,

Pályázó társán igyekezvén győzni.

Árpád, IV-ik könyv.

A nap büszkén szórta ragyogó sugarait, a mosolygó kék ég egész pompájában ragyogott, tehát közönséges nyelven mondva: jó meleg volt. Hisz ez természetes, hogy még maga a természet is legszebb köntösét öltè magára, mikor megvagyon irva a csillagokban, hogy a tornaegylet tartja disz tornászattal, vivással egybekötett junialisát

Szombat délután volt az ünnepély megtartva, óriási látogatottság mellett s a tornaegylet bátran számithatja e délutánját többi diadalai és sikerei közе, mert az a legapróbb részletekig nagyszerüen sikerült. — Különben tájékozásul az alábbi sorok szolgálnak.

A „Dobos"-pavillon előtti tér használtatott a disz gyakorlatok helyéül, ott voltak felállitva nyujtó, korlát és karika, ott volt kipadlózva a hely a vivók részére, s végre az emelvény a jury tagjai számára oldalt, — jobbra és balra padok a közönség számára.

A jury nő tagjai, kiket a rendezőség a dijak kiosztása végett felkért, városunk legszebb hölgyeiből alakult meg, nevezetesen: Lichtenstein Józsefné, Dr. Tüdős Kálmánné, Szabó Miklósné, Bay Szeréna, Varga Vilma, Katz Irén, Orbán Jolán és Bársony Sarolta urhölgyek foglalták el az emelvényt.

Igazán lélekemelő volt látni e kitünő juryt a legszebb ragyogó nyári öltözékekben, diszes kalapokban, egy impozáns bokrétával elnökölni, — egy kis darab Olympusnak tünt fel az, bájosan és kedvesen rendezve, mert hisz minden Juno és Vénus mögött ott állt egy-egy Adonis, Páris, Herkules, sőt Mars fia is, s a háttérben Minerva képviselői, a jury döntő férfi tagjai.

D. u. 1/2 5 kor kezdődött a verseny, melynek összeredménye következő:

I. Erő gyakorlat (suly emelés) legnagyobb sulyt emelt Besenyei Gábor ur 62 kiló.

II. Nyujtó gyakorlatok: 1. dij 1 ezüst érem és 2 db 10 frckos arany Jánossy Zoltán ur. — 2. dij bronz érem, 1 magyar arany, nyerte Nagy Kálmán ur 3. dij 3 db ezüst frt, nyerte György László ur.

III. korlát gyakorlatok: 1 dij ezüst érem, 1 magy. arany nyerte Rácz Károly 2. dij bronzérem 10 frkos arany, Osváth Kálmán ur, 3 dij: 3 drb ezüst frt, nyerte Juhász ur.

IV. Karika és hinta: 1 dij bronz é., 10 frkos arany nyerte Besenyei D. ur. 2. dij 3 darab ezüst frt nyerte Nagy Béla ur.

V. Ló és bakugrás: 1 dij 10 frkos arany nyerte Tóth Mihály ur. 2-ik dij 3 ezüst frt, Méhész Zsigmond ur.

VI. Magasugrás 1 dij ezüst érem 10 frtos arany Péchy Gábor ur, 2, dij 3 ezüst frt Jánossy Zoltán ur.

VII. Távugrás: 1 dij bronz érem, 3 drb ezüst frt, Bereczky Lajos ur, 2. dij 2 ezüst frt, Vásárhelyi József ur.

VIII. Rudugrás: 10 frkos arany, nyerte Bereczky Lajos ur, 2. dij 3 db ezüst frt Péchy Gábor ur.

IX. Erőgyakorlat: 1 dij ezüst érem, 1 magy. arany, Mészáros Mihály ur. 2. dij bronz érem, 5 ezüst frt, nyerte Besenyei Dániel ur. 3 dij 3 ezüst frt nyerte Rácz Károly ur.

Vivás (haladók) 1dij arany érem nyerte Ujfalusy Dezsö ur. 2 dij ezüst érem és váll-szalag Öreg Béla ur.

Kezdők: 1 dij ezüst érem és váll szalag Tüdős Kálmán ur. 2 dij bronz érem és váll-szalag ifj. Buzás Pál ur. 3 dij váll szalag nyerte Jánossy Zoltán ur.

Önállók csoportja: 1 dij arany érem nyerte Gyürky Sándor ur. 2 dij ezüst érem nyerte Csanády Jenő ur.

Általános ügyességért: 1 drb arany érem és 2 tallér nyerte Jánossy Zoltán ur.

A verseny végeztével 1/2 9 órakor kezdődött a táncz a szépen diszitett Dobos pavillonban, mely késő reggelig tartott, 120 párt tánczolta a négyeseket; a Magyari testvérek zenekara pedig kiválóan elemében volt s ragyogtatták müvészetöket Jelen volt hölgyek leányok: Bay Szeréna, Bulster Stefi, Uramovics Margit, Ujfalussy Melanie és Czelesta, Szikszay Margit, Kondor Etel, Kállay Mariska, Szabó Laura, Erős Gabriella, Sepsy Mariska, Verner Blanka, Mészáros Paula, Fehér Mariska, Budaházy Irén, Soltész Mariska, Katz Irén, Berger Ilona, Balla Irén, Végh nővérek, Láng Etel, Papp Mariska, Árvai Ilona, Mayer Adél, Harsányi Gizi, Jablonczay Ilona és Margit, Kondor Julis, Varga Vilma, Orbán Jolán, Bársony Sarolta, Czégény Ilona, Ozsváth Vilma, Steinaker Viola, Farkas nővérek, Tóth Paula, Tóth Aranka, Gaszner nővérek, Megyesi Piroska, Kapéczy Emma, Kovács nővérek, Nánássy nővérek Borsovay nővérek, Darvassy nővérek, Payer Irén, Frohner nővérek, Orosz Ida, Márk Aranka, Szücs Etel, Hunyady Erzsi, Szeghy Ercsi, Németh Ilona, Buzás Erzsi, Király Juliska, Balla nővérek, Tóth Ilona, Marsalko Erzsike, Pongor Juliska, Nagy Kornélia, Makó Erzsi kisasszonyok.

Asszonyok: Bay Istvánné, Uramovics Sándorné, Lichtenstein Józsefné, Szabó Miklósné, Csanak Józsefné, Ormódy Lajosné, Katz Mihályné, Zádor Lajosné, Kaszanyitzkyné, Payerné, Szikszayné, Leidné, Kállayné, Kövy Lajosné, Véghné, Forgáchné, Csobánné, Mayerné, Mandisz Győzőne, Farkasné, Kovácsné, Gerébyné, Steinakerné, Kramperáné, Gasznerné, Vargáné, Tóthné, Csutakné, Keresztfalvyné, Mészárosné, Márkné, Pallayné Megyesiné, Hofmanné, Kapéczyné, Szepsyné, Kovácsné, Berger Henrikné, Darvassyné, Borsovayné, Scheppelné, Nagy Lajosné, Beke Lászlóné, Oroszne, Pongráczné, Dr. Tüdős Kálmanné, Tüdős Jánosné, Némethné, Géressyné, Kenézyné, Kálmánczhelyiné, Pozsgayné, Dávid Mihályné stb.

S most zendüljön ujra a jeles tornászok és athléták kitünő jelmondata: Éljen az „Erő, Erély és Egyetértés!"

Gf. Csáky Adorján.

SZERKESZTŐI POSTA.

x. y. z Dobranszky Péter ur levele eredetileg magánlevélnek volt szánva.

B. S. urnak, Nyiregyháza. — Constatáljuk, hogy Ön előtt azt mondotta Pálmai Ilka, miszerint Debreczenben azért nem vendégszerepelt, mivel itt egy lap M. C.-át Judic asszonyhoz mérte „ő pedig nem érzené magát képesnek Judic asszonnyal versenyezni." Nyiregyházán fellépett, mivel ott az illető lapot nem olvassák.

Aranka. Nem késünk.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
gyógyhely (BUDAPESTEN) Budán.)
Idény május 1-től szept. 30-ig.

Kiválò gyógyhatással bir:

nöi bajokban s alhasi bántalmakban.

Rendes orvos dr. BRUCK J. (vigadó tér 1. sz.)

Egészséges fekvés, jutányos lakások, jó vendéglő.

Pontos közlekedés a társaskocsikon reggeli 5 órától kezdve.

Állomás hely: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület közelében.

Mattoni Henrik tulajdonos.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

a főpiaczon, a volt Posszert, jelenleg Weisz Sándor ur ujonnan épült házában

egy régen észlelt hiányt pótlandó, a kor igényeinek teljesen megfelelő s egyrészt a gazdasszonyok kényelme, mint pedig a férfi közönség legnagyobb előnye czéljából

fehéráru és csipkenemü

mosó- és tisztitó-intézetet

állitottunk fel.

Ennek szives figyelembe vétele mellett megjegyezzük, hogy az átadott fehérnemüekre kiváló gond fordittatik s mivel az átadott tárgyak a **legelőnyösebb mód szerint, minden rongálástól menten,** tisztitás és fényezés által ugy fognak kinézni, hogy az ujonnan vett árukkal vetekedhetnek, reményünk van, hogy a n. é. közönség igényeit ezen okoknál fogva ki fogjuk elégiteni.

Hogy intézetünk müködését bárki igénybe vehesse, a mosó-dijakat fölötte mérsékelten szabjuk meg, a tárgyakat pedig háztól el- és visszaszállittatjuk.

Az intézet müködését **hétfőn, 1888. junius hó 11-én** kezdte meg.

Mosó árjegyzékünkből kiemelhetjük, hogy egy inget 12 krért, egy gallért 2½ krért, egy pár kézelőt (manchetta) 5 krért, egy pár függönyt két szárnyra 70 krért eszközlünk.

Ezeken kivül elvállalunk, olcsó árak mellett, mindennemü női és férfi ruhákat mosás- és vasalásra.

A közönség kényelmére a csapó-utcza szegletén, Hajdu-ház, a „Biká"-val szemben **BEJELENTÉSI IRODÁT** állitottunk fel. Azonkivül értekezhetni velünk a telefon utján is.

Midőn még biztositjuk, hogy főtörekvésünk leend pontos kiszolgálat által megelégedését kiérdemelni, a n. é. közönség támogatását kérve,

vagyunk illő tisztelettel

TURAI és FRIEDER,

az „Első debreczeni mosó- és tisztitó intézet" tulajdonosai.

Főpiacz, Weisz Sándor ur házában.

Megrendeléseket elfogad Turai Farkas közvetitő és tudakozó intézete is.

Jeles minőségü

Portland- és Román-cément,

valamint

cémentlemezek

rendkivül olcsó

gyári áron mindig készletben kaphatók

BENCZUR

mogyoróskai cémentgyárának

kassai raktárában.

Kérdések és rendelmények levélben **„Benczur cémentraktára Kassán"**, *vagy sürgönyileg* **„Benczur Kassa"** *czim alatt kéretnek.*

Viszonteladók és állandó vevök előnyben részesülnek.

95

422.

Az „ISTVÁN" gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és a m. e. sprilis hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyülésen megállapitott s m. évi junius 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállitási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

		100 kiló.
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt		
AB. Asztali dara nagy és aprószemü		15.60
C. Szinte „ középszerü . .		14.60
0. Kinályliszt		14 80
1. Lágyliszt		14.20
2. Montliszt		13.40
3. Zsemlyeliszt 1-sö rendü . .		13 —
4. „ 2-od „ . .		12.40
5. Fehér kenyérliszt 1-sö rendü		11.60
6. Szinte „ 2-od „ .		11.—
7. Közép kenyérliszt 1-sö „ .		10 60
8. Szinte „ 2 od „ .		10 —
8½. Barna „ 1-sö „ .		9 —
8¾. Szinte „ 2-od a 70 kg.		7.60
9. Lábliszt . . . . . „ 70 „		6.20
10. Veres liszt . . . . . „ 50 „		—.—
11 Finom korpa **zsákkal.**	50 „	3 40
12 Durva korpa **zsákkal** á	50 kg	3 —

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-ton engedmény a fennemlitett egyezmény folytán m. é. junius 1-től fogva szinten beszüntettetett.

Debreczen, 1888. május 20.

Budapest, KOTZÓ PÁL üllői-út 18.

GÉPÉSZ-MÉRNÖK.

ajánlja:

GARRETT R. és FIAI

Compound gőzmozgonyait **40% tüzelöanyag takaritással.**

kitünő gőzmozgonyait könnyen hozzáférhető, kiváló szilárd, tartányok nélkül hajlitott fedelü tüzszekrénynyel

Fa- és szén-, valamint szalma-tüzelésre

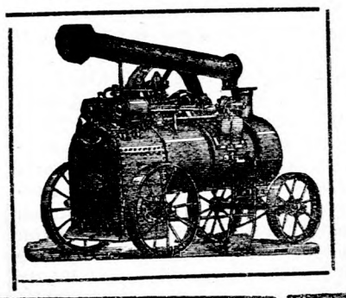

ajánlja:

Legujabb kitünő angol gőzcséplőit kettős tisztitóval, választó hengerrel, kemény öntvényü árpahéjazóval és **4 szer tordithato acél dobsinekkel,** valamint **szöges gőzcséplőit.**

Szöges rendszerü járgánycséplőit. tisztitó szerkezettel és anélkül, kapcsolatban Kotzó-féle szab. **harang-járgányokkal,** melyeknél az összes csapágyak egy alapon elhelyezvék stb.

„MARGIT"

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS"

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, **kevés szabad, de gazdag, félig** kötött szénsavtartalma kiváló hatásunak bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatásu alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi-gleichenbergi, tüdőbajokban,** különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimátikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban,** a Margit-viz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhárdt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kétly, Dr. Barbás;** Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredménynyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és hugyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóviz

präservativ-gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest-Fiuméban KOLERA megbetegedés ellen a

„MARGIT" borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárolagos föraktár **ÉDESKUTY L.** **m. kir. és szerb k. udv. ásványviz-szállitónál, Budapest.**

Ugyszintén kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglökben.

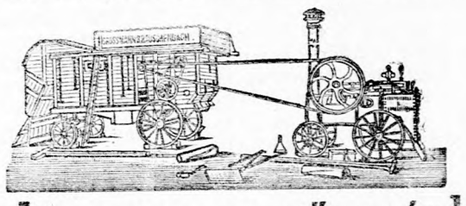

Szabadalm. szeges gőzcséplőgépek

GROSSMANN és RAUSCHENBACH-tól

BUDAPESTEN.

Tudósitást

gyártmányaink könnyü hajtása,

csekély fütőanyag fogyasztása,

igen nagy munkaképessége,

a szemek kitünő tisztitása és osztályozása, valamint erős szerkezete tekintetében

összes

eddigi számos vevőinek nyujtanak, kiknek névjegyzéke a t. gazda urak rendelkezésére áll.

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

első magyar gazdasági gépgyára,

Budapesten, külső vaczi út 7. sz. 2.

Friss idei töltésü

Bikszádi, Bártfai, Bilini, Borszéki, Budai, Czigelkai, Csizi, Emsi, Gieshübli, Gleichenbergi, Halli „iblany", Iwandai, Karlsbadi, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki, Margit, Marienbadi, Mohai „Agnes", Parádi, Pirmonti, Rochitschi, Salvator, Selti, Szolyvai és

Szulini természetes ásványvizeket, — továbbá:

Kész, olajba törött festékeket minden szinben, Lenkenczét (Firnist), kocsi és butor lackokat, szoba-, padló-fénymázat ajánl

Rickl József Zelmos

Debreczen.

HIRDETÉS.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos.	*Dr. Popp J. G.* udvari fogorvos.	*Dr. Popp J. G.* udvari fogorvos.	*Dr. Popp J. G.* udvari fogorvos.
Dr. Popp J. G. udvari fogorvos.	***Anatherin-szájvíz*** 40 év óta a legkedveltebb száj- és fogkonzervalószer. Meggátolja a fogkő lerakodását, eltávolitja a száj kellemetlen szagát, felfrissiti a foghust és erejét veszi a fogfájásnak. Ára: a nagy pa aczknak 1 frt 40 kr, a kisebbeknek 1 frt a legkisebbnek 50 kr.		
Dr. Popp J. G. udvari fogorvos.	***Anatherin-fogpasztája***, üvegtégelyekben Elismert szer a fogak tisztántartására, a száj felfrissitésére és konzerválására. Ára *1* frt *22* kr.		
Dr. Popp J. G. udvari fogorvos.	***Aromatikus-fogpasztája***, nagyon kedvelt a kellemesen hatzó fogszappanok barátai előtt. Kitünő fogtisztitó szer. Ára *35* kr.		
Dr. Popp J. G. udvari fogorvos.	***Fogpora***, a fogport kedvelők közt a legelterjedtebb és legkedveltebb, melytől a fogak ragyogó fehér szint nyerenek. Ára *63* kr.		
Dr. Popp J. G. udvari fogorvos.	***Foglömője (Plombe)***, melylyel a használati utasitás szerint bárki önmaga tömoszölheti ki odvas fogait. Ára *1* frt.		
Dr. Popp J. G. udvari fogorvos	***Növenyszappana*** a legkitünőbb pipere- és gyógyszappan, mindenfele borkiütés és foltok ellen. Ára *30* kr.		

Kapható **Budapesten** a föraktárban: Révay-utcza 8. sz., és **Debreczenben**: Dr. Rothschuek Emil, Tamássy Béla, Tóth Béla (Goitl N.), Balas Ödön, Murakozy Károly, Mihálovits István és Orvényi Ottó gyógyszereszeknél, továbbá Csanak József, Geréby Fülöp, Szent-Királyi és Kalendá, Baum Miksa, Weisz Sándor, Stern Albert és testvere és Kraicz Gyula kereskedőknél.

Debreczen, 1888. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában